

zdravotným stavu se účelně sociálně rehabilituje. To je smysl i minimální pracovní účasti, která bude obsažena v programu Duha života.

Ad. 6 **Integrační pojetí**

Naši žáci budou žít ve společnosti svých zdravých vrstevníků. Z naší strany postupně připravujeme TP žáky na jejich omezené možnosti profesionálního a sociálního uplatnění. Doufáme, že tento text přispěje k výrazným změnám v dosavadním pojetí speciálních škol. V každém případě je nutné okamžitě odstranit nenormální situaci, kdy administrativně řízená společnost zatajovala a bagatelizovala přítomnost postižených dětí. Proto musíme zdravou populaci včas připravit na přítomnost jejich zdravotně handicapovaných vrstevníků.

Záznamy o knihách

Blažek, B. — Olmrová, J.

Světy postižených

(Sociální posila v rodinách s mentálně retardovaným dítětem)
Vydalo Avicenum, Praha 1988, edícia Rodinný kruh, 1. vydanie, s. 178, 13 Kčs

Výrazná obálka s malým dieťaťom, ktoré kreslí veľký červený kruh, otvára knihu, ktorú po Kráse a bolesti napísali spolu tieto dvaja autori. Tentoraz požiadali o sprievodný komentár známeho lekára J. Kučeru. Vhodne ich dopĺňajú fotografie G. Čapkovej. Rukopis recenzoval odborník naslovozatý — Z. Matějček a A. Svobodová. Treba ešte podotknúť, že ako sa stalo u nás zvykom, kniha má síce uvedený rok vydania 1988, ale na pulkoch kníhpectiev sa objavila až vo februári 1990.

Má iba tri hlavné kapitoly. Dr. Kučera najskôr v stručnom úvode načrtáva, čo je to Downov syndróm. Upozorňuje, že túto trizómiu nemožno liečiť, ale vhodnou stimuláciou sa dá posunúť súhrn duševných a fyzických genetických možností dieťaťa na hornú hranicu jeho schopností; nezastupiteľná je tu súčinnosť rodičov, lekár-

ov a vychovávateľov. Potom už autori zdôrazňujú, že ťažiskom knihy sú rozhovory s rodičmi MR dieťaťa, ktorí sa rozhodli nechať ho do ústavu a žiť s ním v rodine. Predkladajú ju ako knihu skúseností, podloženú vedeckými poznatkami, ako knihu, ktorá rodičov s MR dieťaťom pripravuje na to, čo ich čaká.

V stručnej prvej kapitole PROMĚNY V POJÍMÁNÍ DUŠEVNÍ PORUCHY upozorňujú na zmeny v chápaní mentálnej poruchy. Zdôrazňujú nové poňatie — nebrať výrazové prejavy MR dieťaťa ako príznaky, ale ako plnohodnotnú, aj keď šifrovanú, komunikáciu, a tak medusiť prameň možného rozvoja tvorivosti u týchto detí.

Druhá kapitola — SOCIÁLNÍ POHLED NA MENTÁLNÍ RETARDACI — vychádza už konkrétne zo skúseností rodičov postihnutých detí. Zaoberá sa najskôr tým, ako reagujú rodičia, keď sa dozvedia, že majú MR dieťa. Predkladajú rôzne modely duševnej krízy rodičov, spôsobené touto informáciou.

Tretia — pre rodičov iste najdôležitejšia — kapitola SOCIÁLNÍ SVĚT DÍTĚTE S DOWNOVÝ SYNDROMEM spracováva problém retardovaného dieťaťa ako niečo, s čím sa dá žiť. Autori vysvetľujú poznatky, ktoré zís-

kalí v osmich rodinách, ktoré si ponechali mongaloidné diéta doma a ihneď vzápätí ich konfrontujú s poznatkami iekára-pediatra, ktorý sa dlhé roky zaoberal práve týmito deťmi.

Rozoberá sa tu i vzťah lekárov k týmto deťom (rodičia totiž nestoja o tzv. „objektívnu“ pravdu, ktorá Ich Ziráža, ale o zmysluplnú životnú smernicu, pre ktorej naplnenie sú oohotní obetovať všetko. Chcú teda rovnoprávne partnerstvo s lekárom. Bokom (nezostáva ani vzťah inštitúcií. (Autori veľmi iplamočaro – konečne – sa otvorene pýtajú, o čo Ide našej spoločnosti: či prispieť k úplnej starostlivosti týchto ľudí a vyradiť ich z väčšiny sociálnych kontaktov, alebo k ioh rozvoju, aby mohli žiť aspoň v niektorých oblastiach ako ostatní. Zvlášť zarážajúce je konštatovanie, že Združenie pre pomoc MR je vo verejnosti neznáme.

Pokiaľ ide o tzv. chránené dielne, rodičia chápu, že pracovné výkony MR detí nemôžu byť veľké, čomu zodpovedajú aj ich platy. Vedia tiež, že práca je naplnením života a anamená účasť ina verejnom živote. V súčasnej novovzniknutej politickej situácii sa

azda konečne budú dať realizovať návrihy rodičov, ktorí iby chceli, pretože štátne školy sú preplnené, aby boli aj školy, ikde by sa sice za deti platilo Školné, ajle ony by tam mohli dochádzať hoci až do 25 irokov. Tak tiež by sa mohli založiť akési sprostredkovateľke babičiek, čo by bola diferencovanejšia forma starostlivosti o postihnutých všetkého druhu.

V poslednej kapitole VAŠI POMOCNÍCI – HRY A HRAČKY ponúkajú autori z odbojnej literatúry a katalógov nápady a námety na hry, Ivračíky a vybavenie ihrísk, ktoré by vo vzájomnej spolupráci rodičia zvládli sami, čím by sa podarilo realizovať aj veľmi účinný vzájomný kontakt. Sú zamerané ina rozvoj hrubej, jemnej motoriky, pamäti, vnímania a autorom ich posíkyWi v zahraničnej literatúre J. Kábele a I. Procházka. Bohatá literatúra obsahuje 73 položiek; väčšinou ide o preklady z angličtiny a nemčiny.

Knihu by si mail prečítať, ak sa im Ju podarí zohnať, pretože vyšla iba v 6000kusovom náklade, predovšetkým 'rodičia, učítelia, vychovávatelia, ale aj lekári.

Mojtová

Informace o sympóziu IARLD

Na podzim roku 1989 sa konalo v Praze sympóziu Mezinárodní akademie pro výzkum poruch učení (IARLDJ. Proběhlo pod záštitou ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstva zdravotnictví a sociální péče a rektora Univerzity Karlovy. Organizačně sympóziu zajišťovaly Česká logopedická společnost, Česká lékařská společnost a Československá společnost pro psychologii při ČSAV.

Mezinárodní akademie ipro výzkum poruch učení byla založena r. 1975, v současné době má přibližně 700 členů. Jejím cílem Je sdružovat pra-

covnky celého světa, kteří se zabývají výzkumem v oblasti specifických poruch učení.

Pražského sympózia se zúčastnilo téměř 50 odborníků různých profesí, tj. psychologové, pedagogové, psychiatri, dětsí lékaři, oftalmologové a audiologové. Toto velmi široké spektrum zájmu odborníků dokazuje, že poruchy učení představují problém nejen pedagogický, ale i společenský, který svou závažností přitahuje pozornost celé řady pracovníků různých profesí.

V prvních třech dnech jednání vyleschli účastníci vždy referáty s obecnou problematikou (např. model dyslexie z hledisko neurologie, obtíže ve